

De la Guerra del Francès al vot dels francesos

Mentre la ciutat de Girona es disposa a fer memòria dels esdeveniments de la Guerra del Francès, en el bicentenari dels setges de 1808 i 1809, s'ha viscut un fet que mereix formar part de la història ciutadana, justament en un espai físic des d'on s'enfrontaven la muralla del Mercadal, el baluard de Sant Agustí i el reducte de la Devesa.

A les darreres eleccions presidencials, França va establir per primera vegada un col·legi electoral a la demarcació de Girona, a causa de l'important nom-

bre de residents, exactament 1.738. El *bureau de vote* es va instal·lar a la seu de l'Aliança Francesa, situat a l'actual Gran via, en l'espai històric ressenyat.

La participació dels ciutadans francesos que viuen a les comarques de Girona va ser limitada: només van exercir el seu dret a vot el 32% dels censats (555 votants), que, a la segona volta, es van decantar majoritàriament per Nicolas Sarkozy, amb un 63'6% (349 vots), mentre que la candidata socialista, Ségolène Royal, va obtenir el 36,4% dels sufragis (199 vots). El cònsol adjunt a Barcelona, François Pugeaut, va coordinar les dues jornades (primera i segona volta), i les

policies autonòmica i municipal es van fer càrrec de la seguretat exterior del local de votació.

La legislació francesa permet la presència de propaganda electoral en els col·legis, excepte en l'espai de votació. Les paperetes i sobres són d'una notable austeritat. Dos segles després de la breu integració de les terres de Girona a l'estructura administrativa francesa, s'ha viscut un fet carregat de simbolisme.

J. Víctor Gay

La cançó més transfronterera

Mentre les seleccions esportives catalanes continuïn posant tan nerviosos segons qui, no podem pas assegurar que *Els Segadors* sigui la cançó gironina més internacional. És sabut que l'origen de l'himne nacional català es troba en els fets luctuosos ocorreguts a Santa Coloma de Farners i Riudarenes, el maig de 1640, quan els terços castellans castigaren les viles selvatanes que no els havien deixat entrar per allotjar-s'hi. No ho és tant, en canvi, que per divulgar el romanç que narrava i mitificava aquella contesa probablement es va reutilitzar una melodia ja popular, la d'una balada picant coneguda com *Els tres segadors* que repetia una tornada amb rerefons marranot: «Segame'l arran». Ara per ara no sembla pas que *Els Segadors* sigui la cançó gironina més coneguda enllà dels Pirineus. Quina és, doncs? Alguna sardana de Pep Ventura o de Juli Garreta? Cal dubtar-ho. Potser alguna peça d'Isaac Albéniz, tot i que es fa difícil identificar com a gironí un compositor de peces com *El Corpus en Sevilla* o *El Albaicín*, nascut a Camprodon d'ascendència materna figuerenca, però que als dos anys ja trespava pel barceloní carrer dels Escudellers. En la mateixa línia, es poden considerar gironins els mambos de Cugat o les peces líriques de Montsalvatge? Ben garbellat, segurament la que es mereix el guardó de la cançó gironina, i potser catalana, amb més projecció exterior seria *L'Estaca*, de Lluís Llach. Gironina fins al moll de l'os, tant pel noi de Verges com pel personatge protagonista. L'avi Siset era en realitat Narcís Llansa Tubau (1887-1983), de Besalú; el seu nét Ponç Feliu Llança en va novel·lar la biografia el 2004. Més que de bon matí al portal, el jove Llach va tractar aquell vell vidu republicà durant llargues tardes de pesca vora el Ter, fins que va convertir-lo en valset protesta. Segur que tomba, tomba, tomba, i bon cop de falç: els gironins ens quedem el seny, i la rauxa, l'exportem.

L'Estaca fou una de les cançons protagonistes de les dues vetllades de comiat que Lluís Llach va oferir a Verges els proppassats 23 i 24 de març. Ho va ser sense que la cantés el seu autor. No va entrar dins el lot de concessions a la nostàlgia del concert final, nombroses però mai suficients per a molts dels seus seguidors històrics. Alguns l'anaven reclamant amb estentòria insistència. Acabat l'acte, un cop els músics ja eren fora de l'escenari, el públic enfervorit la va entonar de totes maneres. Aquella negativa de Llach a estacar-se va ser coherent amb la reticència a cantar-la dels darrers anys o a fer-ne noves versions. Més que per fatiga o per no banalitzar-la, és conseqüent amb el que sol afirmar de la seva cançó més coneguda: que mai no se n'ha sentit gaire l'autor i que, de més a més, ja no li pertany. Per això deixa que la reprenguin sense ell els seus seguidors, que la reciclin els polonesos de Solidamösc o els seguidors de l'equip de rugbi de Perpinyà, o que la refacin en occità i en cors, en grec, èuscar o en francès, encara que de vegades, en el salt de Girona al món, l'avi Siset desaparegui en la traducció. I així, mentre *L'Estaca* es va popularitzant, el seu autor es fon, de la mateixa manera que ho féu al darrer concert, en un gest final amb voluntat de símbol, Llach en davallar entre la seva gent i barrejar-s'hi.

Josep Pujol i Coll